

Procedura monitoringu i ewaluacji Strategii Rozwoju Powiatu Strzeleckiego na lata 2021-2030

1. Informacje wprowadzające

Przedmiotowe opracowanie stanowi załącznik opisujący procedury monitoringu i ewaluacji „Strategii Rozwoju Powiatu Strzeleckiego na lata 2021-2030”, opracowanej przez Starostwo Powiatowe w Strzelcach Opolskich pod kierunkiem Zespołu ds. Promocji Powiatu, we współpracy z Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER z Cieszyna. Zaplanowana w dokumencie interwencji odnosi się do lokalnej wspólnoty samorządowej zamieszkującej teren powiatu strzeleckiego w zakresie przewidzianym w ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym. Procedury monitoringu i ewaluacji mają za zadanie zbadać stopnia realizacji założeń przyjętych w dokumencie Strategii.

2. Procedura monitoringu

Zgodnie z przyjętym w Strategii założeniem, monitoring odbywać się będzie na dwóch płaszczyznach:

	Płaszczyźnie strategicznej
	Płaszczyźnie operacyjnej

System monitorowania na **płaszczyźnie strategicznej** dotyczy monitorowania podstawowych parametrów dokumentu (np. ludność, powierzchnia), monitorowania skutków realizacji oraz stopnia realizacji celów Strategii. System monitorowania na płaszczyźnie strategicznej będzie realizowany **w cyklach dwuletnich**, od momentu uchwalenia Strategii przez Radę Powiatu. Celem tej procedury jest uzyskanie kompletnej informacji dotyczącej rezultatów planowanych działań przyjętych do realizacji. Monitoringowi podlegają dwa elementy:

1. Monitoring realizacji założeń celów i zadań strategicznych	co 2 lata
2. Monitoring wskaźników realizacji założeń Strategii (patrz rozdział 2.2)	2 przeglądy: - 2025 (ewaluacja on-going) - 2030 roku (ewaluacja ex-post)

Wynikiem prowadzonych prac dotyczących monitoringu realizacji założeń celów i zadań strategicznych (pkt 1), będzie sprawozdanie podsumowujące aktualny stan wdrażania przyjętych założeń dla poszczególnych celów strategicznych, kierunków działań i priorytetowych zadań strategicznych zapisanych w Strategii. Rekomenduje się przeprowadzenie procedury **w cyklach dwuletnich**.

W zakresie monitoringu realizacji **wskaźników założeń** Strategii, rekomenduje się przeprowadzenie **dwóch przeglądów strategicznych** w okresie obowiązywania strategii – **w 2025 (ewaluacja on-going)** i **2030 roku (ewaluacja ex-post)**, w ramach których opracowane zostanie zestawienie kluczowych wskaźników realizacji założeń Strategii, wraz z oceną stopnia oddziaływania na przyjęte wskaźniki.

1.1 Monitoring realizacji założeń celów i zadań strategicznych

Założenia rozwojowe przyjęte w Strategii Rozwoju Powiatu Strzeleckiego na lata 2021-2030 mają dwudzielny charakter.

Pierwsza część to **poziom wizji, misji oraz celów w wymiarze strategicznym, jak również operacyjnym**. Ta część została opracowana z myślą o perspektywie roku 2030 i **nie powinna podlegać zmianom ze względu na swój kompletny charakter** (dopuszcza się aktualizację tej części zapisów jedynie w przypadku zasadniczych zmian, takich jak np. uwarunkowania prawne, jak chociażby zmiana ustawy o samorządzie powiatowym).

Druga część założeń planistycznych to **katalog zadań**, ma on **postać indykatywną** i można go poddawać aktualizacji w ramach okresowych przeglądów strategicznych, przewidzianych jako integralna część procedur monitorujących i ewaluacyjnych.

Wobec powyższego procedura monitoringu założeń celów i zadań strategicznych również ma charakter dwudzielny. Oprócz agregowania danych na temat realizacji założeń poszczególnych celów, zakłada także gromadzenie danych na temat realizacji priorytetowych zadań strategicznych zapisanych w Strategii. W tym celu przygotowane zostały 2 matryce do agregowania danych. Osobna dla każdego z monitorowanych elementów. Matryce mają jednak zbliżony charakter i funkcjonalność.

Zakres agregowanych danych **w przypadku realizacji zadań dla celów strategicznych i operacyjnych** gromadzone są informacje na temat:

- celu strategicznego, którego dotyczą (3 cele strategiczne),
- celu operacyjnego powiązanego z celem strategicznym,
- szczegółowego zadania/zadań związanych z realizacją celów operacyjnych,
- etapu realizacji zadania, z opisem:
  - **zadanie zrealizowane** – informacja wpisywana w przypadku zrealizowania/wdrożenia założeń danego przedsięwzięcia,
  - **zadanie w trakcie realizacji** – w przypadku zadań, które zostały rozpoczęte, lecz ich wdrażanie/realizacja nadal trwa,
  - **zadanie niezrealizowane** – dla zadań, których realizacja nie została jeszcze rozpoczęta, lub z niej zrezygnowano – informację tą należy rozwinąć w uwagach dodatkowych,

- jednostka odpowiedzialna – nazwa wydziału, instytucji lub podmiotu odpowiedzialnego za realizację zadania,
- uwagi dodatkowe – miejsce na wpisanie informacji o stopniu zaawansowania realizacji zadania, pojawiających się trudności, powodów niezrealizowania, lub odstąpienia od realizacji itp.

Tabela 1 Wzór matrycy do agregowania danych na temat realizacji zadań dla celów strategicznych i operacyjnych

	Kierunek działania	Szczegółowe zadanie	Etap realizacji	Odpowiedzialna jednostka	Uwagi dodatkowe
Cel strategiczny 1. Budowanie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru w oparciu o nowoczesną infrastrukturę i ochronę środowiska naturalnego					
Cel operacyjny 1.1 Wzmocnienie konkurencyjności powiatu i tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.					
1	Wspieranie tworzenia i rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na terenie powiatu strzeleckiego				
2	Promowanie terenów inwestycyjnych na terenie powiatu i aktywny marketing gospodarczy				
3	.....				

W przypadku danych agregowanych na potrzeby sprawozdawczości z realizacji priorytetowych zadań strategicznych, procedura realizowana jest w zbliżony sposób, do opisanego powyżej. Informacje o priorytetowych zadaniach strategicznych zawarto w dokumencie Strategii w rozdziale V.5 Priorytetowe zadania strategiczne.

Tabela 2 Wzór matrycy do agregowania danych dla realizacji priorytetowych zadań strategicznych

	Tytuł zadania / przedsięwzięcia / projektu	Miejsce realizacji, lokalizacja	Etap realizacji	Uwagi dodatkowe
1	Remont instalacji wodnej i kanalizacji	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Strzelcach Opolskich		
2	Adaptacja części pomieszczenia magazynowego na pracownię logistyki	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Strzelcach Opolskich		
3	.....			

1.2 Wskaźniki realizacji założeń Strategii

Zakłada się przeprowadzenie monitoringu realizacji wskaźników założeń Strategii **dwukrotnie** w okresie obowiązywania Strategii. **Pierwszy monitoring** realizowany powinien być **w drugiej połowie 2025 roku, z uwzględnieniem danych GUS za 2024 rok**. Założenie to pozwoli na zgromadzenie niezbędnych danych, które publikowane są najwcześniej w czerwcu roku następującego. **Procedura powinna zostać powtórzona w 2030 roku**, w celu podsumowania zmian jakie zaistniały na terenie powiatu w trakcie realizacji założeń Strategii. Wypracowane obszary wskaźników objętych analizą, stanowią wynik założeń przyjętych w misji, wizji i celach strategicznych dokumentu.

Tabela 3 Wskaźniki realizacji założeń Strategii

Obszar	Wskaźnik	2019	2024	2029	Oczekiwany rezultat
Ludność	Liczba ludności powiatu strzeleckiego ogółem	74 300			Wzrost
Poprawa jakości życia (GUS)	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	4 494,88			Wzrost
	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej	86,7			Wzrost
	Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w powiecie strzeleckim wg kryterium dochodowego	2 583			Spadek
	Przeciętne dalsze trwanie życia mężczyźni (województwo)	74,5			Wzrost
	Przeciętne dalsze trwanie życia kobiety (województwo)	82,0			Wzrost
	stopa bezrobocia rejestrowanego	4,9%			Spadek
	Rozwój potencjału gospodarczego (GUS)	Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON	5 200		
Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności		737			Wzrost
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. mieszkańców		549			Wzrost
Troska o bezpieczeństwo (dane KWP w Strzelcach opolskich oraz GUS)	Przestępstwa w powiecie strzeleckim ogółem	319			Spadek
	Kradzieże	121			Spadek
	Kradzieże z włamaniem	115			Spadek
	Wypadki ogółem	38			Spadek
	Ofiary śmiertelne	4			Spadek
Ranni	46			Spadek	
Walory przyrodnicze (GUS)	Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	31 072,38 ha			Wzrost
	Lesistość w %	40,6%			Wzrost
	Liczba zasadzonych drzew	298			Wzrost
Infrastruktura techniczna (GUS)	Odsetek ludności korzystający z sieci wodo-ciągowej [%]	98,8%			Wzrost
	Odsetek ludności korzystający z sieci kanali-zacyjnej [%]	76,5%			Wzrost
Edukacja (OKE we Wrocławiu)	Wyniki pisemnych egzaminów maturalnych j. polski	56,9%			Wzrost
	Wyniki pisemnych egzaminów maturalnych matematyka	56,6%			Wzrost
	Wyniki pisemnych egzaminów maturalnych j. angielski	76,1%			Wzrost

Obszar	Wskaźnik	2019	2024	2029	Oczekiwany rezultat
	Wyniki pisemnych egzaminów maturalnych j. niemiecki	78,6%			Wzrost
Dziedzictwo kulturowe i historyczne (GUS)	Ludność na 1 placówkę biblioteczną	2 972			Spadek
	Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	3 726,20			Wzrost
	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika	18,6			Wzrost
	Grupy artystyczne	28			Wzrost
	Członkowie grup artystycznych	439			Wzrost
	Imprezy oświatowe w muzeach ogółem	9			Wzrost
	Uczestnicy imprez masowych ogółem	4 384			Wzrost
Aktywność mieszkańców (GUS oraz PKW)	Stowarzyszenia i organizacje społeczne	209			Wzrost
	Frekwencja w wyborach samorządowych	52,08%			Wzrost
Turystyka (GUS)	Udzielone noclegi turystom zagranicznym	1 756			Wzrost
	Noclegi udzielone turystom krajowym w turystycznych obiektach noclegowych ogółem na 10 tys. mieszkańców	7 232			Wzrost

3. Ewaluacja

Ewaluacja Strategii, czyli ocena stopnia realizacji jej celów i efektów powinna być dokonana według metodologii Unii Europejskiej. Według Komisji Europejskiej ewaluacja to ocena interwencji publicznej pod kątem jej rezultatów, oddziaływania oraz potrzeb, które ma spełniać/miała zaspokoić. Zgodnie z wytycznymi i praktyką europejską w badaniu ewaluacyjnym stosować należy **pięć kryteriów ewaluacyjnych**:

Trafność	zestawienie nakładów np. ilość środków, wysiłków do efektów, określenie czy realizowano możliwie racjonalnymi kosztami nakładami, czy inne metody byłyby skuteczniejsze.
Efektywność	oznacza odwołanie do zadań powiatu, ustawy, przepisów, określenie czy działanie odpowiada potrzebom, uzasadnienie merytorycznego działania.
Skuteczność	określenie na ile osiągnięto zamierzone cele, stopień realizacji (częściowo, w pełni).
Użyteczność (przydatność)	określenie dla jakich konkretnie grup działanie jest użyteczne
Trwałość	określenie czy działanie jest trwałe, czy zachowana jest ciągłość działań, jego długookresowość.

Każda ewaluacja polityk publicznych jest nie tylko oceną działań w określonym czasie, ale także działaniem pozwalającym na ich stałe doskonalenie oraz tworzenie nowych działań, stosownych do zmieniających się warunków i potrzeb. Jedną z funkcji ewaluacji jest więc wzmocnienie procesu programowania strategicznego rozwoju Powiatu Strzeleckiego.

W 2025 r. przewiduje się dokonanie okresowej ewaluacji stopnia realizacji Strategii oraz, w razie konieczności, jej aktualizacji, szczególnie w przypadku zaistnienia zmian prawnych, organizacyjnych,

finansowych, istotnych dla funkcjonowania i rozwoju Powiatu Strzeleckiego. Rekomenduje się także przeprowadzenie ewaluacji końcowej, podsumowującej okres realizacji Strategii.

Ewaluacja powinna być związana z nową perspektywą finansową Unii Europejskiej (2021-2027). Zmiany w zapisach Strategii Rozwoju Powiatu Strzeleckiego mogą wynikać także z powstania nowych dokumentów strategicznych na poziomie kraju i Unii Europejskiej lub pojawienia się nowych, znaczących dla rozwoju powiatu instrumentów prawnych, finansowych itp.

Ewaluacja ma na celu uzyskanie odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób założenia i cele przekładane są na realne działania oraz wskazanie konieczności dokonania korekt (aktualizacji). Wobec tego może być prowadzona w oparciu o wykorzystanie badań ilościowych np. badanie ankietowe (ankieta PAPI, lub elektroniczna CAWI) przeprowadzone wśród mieszkańców powiatu strzeleckiego, lub badań jakościowych np. wywiadów indywidualnych lub grupowych z przedstawicielami różnych grup interesariuszy i ekspertów posiadających wiedzę na temat działań podejmowanych w ramach wdrażania założeń Strategii. Raporty ewaluacyjne prezentowane są Radzie Powiatu przez Starostę wraz z rekomendacjami korekt, aktualizacji oraz uzupełnienia zawartości dokumentu.